

FORSLAG TIL FRAMTIDIG DRIFTSMODELL FOR KLÆBU SEMINAR OG SEMINARPLASSEN

RAPPORT FRA STYRINGSGRUPPA FOR

BÆREKRAFTIG DRIFTSMODELL PÅ SEMINARPLASSEN

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	FORSLAG TIL DRIFTSMODELL	3
1.1	<i>Samhandling mellom Trondheim kommune og Innbyggerne</i>	3
1.2	<i>Utadrettet arbeid</i>	3
1.3	<i>Konklusjon</i>	3
2	KLÆBU SEMINAR, ET NASJONALT KULTURMINNE	4
3	KOMMUNALE VEDTAK, FORPROSJEKT OG PILOTER	5
3.1	<i>Mandat og arbeidets organisering</i>	6
4	VISJON	6
5	PLANER OG MÅL	7
5.1	<i>Hovedbygget</i>	7
5.1.1	<i>Klæbuseminaret</i>	7
5.1.2	<i>Kunst i hovedbygget</i>	7
5.1.3	<i>Historisk utstilling</i>	8
5.2	<i>Gamle Festsal</i>	8
5.2.1	<i>En levende bygning med nydelige hemmeligheter</i>	8
5.3	<i>Uteområdet</i>	9
5.3.1	<i>Torget</i>	9
5.3.2	<i>Parken</i>	9
5.3.3	<i>Klæbu seminarers dyrkajord</i>	10
6	FORSLAG TIL UTLEIEPRAKSIS:	11
6.1.1	<i>Hovedbygget atelierer, 2 stk, i 2. Etg.</i>	11
6.1.2	<i>Utstillingspraksis i salene i 1. Etg og i prosjektrum</i>	11
6.1.3	<i>Utleieavtaler gamle festsal og peisestua</i>	11
6.1.4	<i>Utearealet</i>	11

1 FORSLAG TIL DRIFTSMODELL

«Å ha et kulturminne til rådighet for kulturliv er en attraktiv og heldig situasjon.»

1.1 SAMHANDLING MELLOM TRONDHEIM KOMMUNE OG INNBYGGERNE

Arbeidet med å utvikle en driftsmodell er et ønske om samskaping mellom Trondheim kommune og innbyggerne.

Trondheim kommune har tydelig uttalt sin ansvarsbevissthet om Seminarplassen- en verneverdig bygningsmasse, et historisk anlegg, og et nasjonalt kulturminne. Bygningene har i løpet av 2023 inngått i Trondheim kommunes/Trondheim eiendoms portefølje, de tar nå ansvar for at byggene driftes og vedlikeholdes. Hovedansvar for praktisk og teknisk drift og drift av innhold og aktiviteter overfor publikum kan dermed fordeles mellom kommunen og innbyggerne.

Trondheim kommune har ansvaret for det fysiske stedet Seminarplassen. Dette arbeidet må øke i omfang i takt med at det blir flere rom tilgjengelig og at det blir mer bruk av stedet. Seminarplassen bør aktivt formidles til Trondheim kommunes egne enheter, som et egnet møte- og seminarsted.

Fritidskulturlivet i Klæbu kan bygge profilen for stedet. De har gitte, faste dager i uka, måneden og året, for bruk av stedet til sin virksomhet. De kan i tillegg til lagsarbeid, å være vertskap for sine arrangement på stedet. Det vil si ta imot andre lag og organisasjoner til besøk og foredrag om stedet, stå for 17.-maiarrangement, kulturuke- og andre seminar, åpne temakvelder, konsertarrangement, quizkvelder m.m. Fritidskulturlivet kan samarbeide med de profesjonelle kunstnerne om å videreføre kunstformidlingen på stedet for utstillinger, arrangement med åpne kunstnersamtaler og presentasjoner og dermed bidra til å bevare en lavterskel-arena for kunstnere.

1.2 UTADRETTET ARBEID

Promotering av stedet, koordinering av aktiviteter, og gjennomføring av arrangementer til publikum er en relativt stor oppgave. Organiseringen må både profesjonaliseres og baseres på frivillig innsats. Det bør være et styringsorgan av representanter fra Trondheim kommune og lokale aktører som sammen kan gjøre dette til en levende og attraktiv møteplass. Organiseringen skal sikre at utadrettet arbeid med å skape innhold og aktivitet i bygningene blir videreført, at det skal drives markedsføring, koordinering av utleie og oppfølging for å styrke bruken og inntektene.

1.3 KONKLUSJON

For å få stedet etablert som et nasjonalt kulturminne, og for å få til en best mulig bruk og en stabil inntekt av stedet på sikt, bør det avsettes økonomiske- og personalressurser til daglig drift og koordinering av aktivitetene på Seminarplassen. Aktiviteten vi har i dag kan ikke opprettholdes eller økes uten driftsmidler.

2 KLÆBU SEMINAR, ET NASJONALT KULTURMINNE

Historien om Klæbu seminar er uløselig knyttet til framveksten av det moderne, selvstendige Norge. Etter at landet hadde fått sin grunnlov i 1814, vedtok Stortinget allerede i 1827 *Lov, angaaende Almue-Skolevæsenet paa Landet*, som la grunnlaget for en gradvis omlegging av skolen fra omgangsskole til fastskole. I første omgang skulle det opprettes en fastskole ved hovedkirken i hvert prestegjeld, og loven la videre opp til at det i hvert av landets fem bispedømmer skulle opprettes et seminar for å utdanne lærere til de nye fastskolene, lærere som også skulle fungere som kirkesangere ved hovedkirken. I *Trondhjems stift* ble seminaret vedtatt lagt til Klæbu prestegjeld.

7. januar 1839 begynte de første tolv elevene ved Klæbu seminar. De første fire årene holdt seminaret til i Klæbu prestegård, men bestyreren, sogneprest Hans Jørgen Darre, begynte tidlig å legge planer for utbygging av et helhetlig seminaranlegg på området som i dag heter Seminarplassen. Det stod ferdig i 1843.

Seminaret i Klæbu ble kjent over hele landet for sin kvalitet. [I Norsk biografisk leksikons oppslag om Darre kan vi blant annet lese:](#) *Det skulle vise seg at Darre hadde særegne evner som pedagog. Hans elever skildrer ham som en lærer med et usedvanlig intellekt og sjelden klarhet i tanken. Hans fortellerevne hevet seg ofte til stor kunst, krydret med lune, vidd og poesi. Darre er "den merkelegaste mannen som har arbeidt i den norske lærarskolen", hevder skolehistorikeren Torstein Høverstad, og han "gjorde Klæbu seminar til det pedagogiske sentrum for meir enn ein mannsalder".*

Lærerutdanningen ble i 1892 flyttet fra Klæbu til Levanger, men allerede i 1893 var den statlige *Klæbu offentlige blindeskole* på plass i bygningene og det flotte parkområdet etter seminaret. Og noe av ånden fra seminaret levde videre. På Sletten skole, som hadde vært seminarets øvingsskole, og fortsatt var grendeskole, ble ideene fra seminaret stadig praktisert. Lærerne ved Sletten skole og blindeskolen hadde omgang med hverandre, og fikk på den måten del i hverandres utfordringer. Noe unikt på den tiden var det for eksempel at blindeskolen praktiserte omvendt integrering, det vil si at barna til lærerne ved skolen gikk sammen med de blinde elevene og ikke ved Sletten skole. Det sier også noe om ånden ved blindeskolen at forløperen til Norges Blindforbund, *De blindes Selvhjælpsforening*, ble stiftet ved Klæbu blindeskole i 1900, og at en av skolens elever, Oskar Skaug, startet *Trondhjems musikksskole* i 1911.

I 1912 flyttet blindeskolen til Trondheim, og deretter ble anlegget tatt i bruk av *Klæbu offentlige arbeids- og pleiehjem*, som etter flere navnebytter i 1978 fikk navnet *Hallsetheimen*. Pleiehjemmet hadde i starten trange kår, men i takt med at man i 1950- og 60-årene begynte å stille krav til kvalitet innen omsorg for psykisk utviklingshemmede, fikk institusjonen økte økonomiske rammer og ble bygd ut, blant annet med en tidsmessig skole, og i 1973 fikk Midt-Norge sin vernepleierskole og en hjelpevernepleierskole i tilknytning til Klæbu pleiehjem. Nok en gang var undervisning og kunnskapsformidling i fokus på området.

Fra 1991 ble institusjonsomsorgen for psykisk utviklingshemmede lagt ned, og bygninger og parkområde ble i de påfølgende årene gradvis tatt i bruk til andre formål, blant annet har mange kunstnere av både nasjonal og internasjonal betydning hatt sin virksomhet her, og de bygningene som fremdeles er i kommunalt eie har vært flittig brukt av lokale lag og foreninger, og vedlikeholdt så langt det har vært mulig gjennom en betydelig dugnadsinnsats fra Klæbu Pensjonistforening. Siden 1997 har kunstnerne på Seminarplassen deltatt årlig i Kulturuken i Klæbu, med å arrangere kulturukeutstilling på dugnad i Hovedbyggets 1. etasje. Utstillingsprogrammet har vært svært variert med hovedvekt på faglig profesjonalitet og utstrakt formidling til lokalsamfunnet. Kulturukeutstillinga har siden starten vært formidlet via *Den kulturelle skolesekken*.

Seminarplassen er et lokalt kulturminne, men etableringen av seminaret i Klæbu hadde også stor regional betydning. Det unike er imidlertid at Seminarplassen i Klæbu også er et nasjonalt kulturminne. Seminarplassens historie speiler velferdsstaten Norges framvekst, og anlegget er i dag det best bevarte seminaret i Norge, med 10 originale bygninger som fortsatt står på plassen, fire av disse i kommunens eie. To av disse er av anselig størrelse og til allmenn bruk.

Anlegget er nå vernet i henhold til verneklasse A, og Hallsetplatået i sin helhet er tatt inn i *kommunedirektørens forslag til Hensynssooner for kulturmiljø* i KPA 2022-2034.

3 KOMMUNALE VEDTAK, FORPROSJEKT OG PILOTER

Arbeidet med prosjektet «*Bærekraftig driftsmodell for Seminarplassen*» har tatt utgangspunkt i kommunale vedtak om at Trondheim kommune skal restaurere stedet for å skape et kulturelt samlingssted for Trondheims befolkning og regionen, og å arbeide for at Klæbu seminar og Seminarplassen blir anerkjent som et nasjonalt kulturminne. (Sak 331/21 i Trondheim kommune)

Arbeidet har også basert seg også på Rapport fra forprosjektet «*Klæbu seminar og Seminarplassen inn i framtida*». og er en direkte videreføring av «*Tilrådingen for videre arbeid*». Forprosjektet «*Klæbu seminar og Seminarplassen inn i framtida*», (heretter refereres dette som forprosjektet), ble bestilt av Trondheim kommune, ansvarlig var Ivar Skei, tidligere ordfører i Klæbu kommune, og arbeidet ble ledet av Svein Arne Skuggen Hoff, Vilja Plan og Prosess. Mange begrep og formuleringer fra forprosjektrapporten er videreført i denne rapporten for å peke på sammenhengen og kontinuiteten i arbeidet.

Arbeidet med hovedprosjektet: «*Bærekraftig driftsmodell for Seminarplassen*» har sist, men ikke minst basert seg på erfaringer gjort gjennom Seminarplassens venners arbeid og arrangementer, i arbeidsperioden fra 2021 til i dag. Venneforeninga har bygd seg opp som en solid organisasjon med et anselig antall medlemmer. Organisasjonen har gjennomført en rekke målretta aktiviteter for å nå visjonene som ble skissert i forprosjektet: om å befeste stedet som en lokal møteplass, et sted for historieformidling, seminar, breddekultur, all- og temamøter og fest med mer.

Det har vært arbeidet med hva Klæbu seminar og Seminarplassen skal brukes til. Forskjellige modeller for aktiviteter og forskjellige former for finansiering er prøvd ut.

En egen seminargruppe er nedsatt med god kontakt med flere aktuelle etater i Trondheim kommune og andre organisasjoner. Det er arbeidet med å innhente informasjon om modeller for organisering med tanke på mulighetene for framtidige inntekter.

Vi har brukt tid på å skape en ny og friskere identitet for stedet og å etablere mer kunnskap og bevissthet om historien. Det ligger snart til rette for utstrakt bruk av stedet for Trondheim kommune og lokalbefolkninga i Klæbu.

Fra møteprotokoll – sak 331/21 (med ref. arkivsak 20/44453):

Vedtak:

1. Formannskapet tar saken om planer for utvikling av bærekraftig driftsmodell for Seminarplassen til orientering.
2. For at prosjektet skal kunne gjennomføres som planlagt settes det av, innenfor vedtatt budsjetttramme til kulturformål, en årlig personalressurs på inntil 300 000 kroner i 2022, med eventuell forlengelse til 2023/2024 etter behov. Denne skal ha som mandat å drive et aktivt utviklingsarbeid og knytte sammen de aktivitetene som naturlig hører til nærmiljøanlegget.
3. Formannskapet mener satsingen på kommunens to bygg inne på området til Klæbu seminar skal ha som ambisjon å løfte anlegget frem som nasjonalt kulturminne. Dette må gjøres gjennom aktiviteter som har nedslagsfelt utover kommunegrensen. Det er i den sammenheng viktig å søke regional og nasjon finansiering. Formannskapet ber kommunedirektøren legge frem en sak for å få vurdert om kommunen skal initiere en fredning av anlegget.
4. Kommunedirektøren bes følge opp bystyrevedtaket om å se på muligheter for ekstern medfinansiering.

Følgende flertallsmerknad fra partiene Sp, Ap, SV, MDG, H, frP, V, U følger saken:

Formannskapet mener det er positivt at man gjennom forprosjektet "Klæbu seminar og Seminarplassen inn i framtida" har funnet gode alternativer for videre bruk. I det videre arbeidet bør det vektlegges at plassen bør utvikles i samarbeid med og for det frivillige og profesjonelle kulturlivet - både gjennom å ta vare på de kulturhistoriske verdiene, legge til rette for bærekraftig verdiskapning, samt være en brobygger mellom historien og dagens lokalsamfunn.

Bakgrunn

Bystyret i Trondheim kommune gjorde 17. desember 2020, i Handlings og økonomiplan 2021-2024 - budsjett for 2021, følgende vedtak:

Seminarplassen har vært sentral i utviklinga av lærerutdanningen i Norge og var Klæbus tusenårssted. Bygningene er dessverre preget av dårlig vedlikehold over tid. De rødgrønne partiene ønsker at bygningene skal settes i stand og at Seminarplassen videreutvikles som en attraktiv arena for innbyggerne i Klæbu og resten av Trondheim.

1. Det setter av inntil 24 millioner i investeringsmidler til å sikre og videreutvikle stedet.
2. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak som viser framdrift for prosjektet basert på forprosjektet «Klæbu seminar og Seminarplassen inn i framtida».
3. Saken må også vise hvordan det kan utvikles en bærekraftig driftsmodell i samarbeid med frivillige.
4. Kommunedirektøren må se på muligheter for ekstern medfinansiering.

3.1 MANDAT OG ARBEIDETS ORGANISERING

Mandatet har vært å drive fram prosjektet, i tillegg til å skissere en framtidig driftsmodell.

Med prosjektet er det lagt vekt på å planlegge en hensiktsmessig restaurering av de to bygningene Seminarplassen 1 (Hovedbygget) og Seminarplassen 2 (Gamle festsal), for framtidig aktivitet på stedet.

I tillegg har det blitt arbeidet videre med en plan for, og samordning av ansvar for uteområdet, parken og tilgrensende områder, med tanke på at Seminarplassen kan bli et senter for et historisk parkanlegg og en tilgrensende koloni/parsellhage på Storhagen i sør.

Arbeidet har vært organisert gjennom *Styringsgruppa for bærekraftig driftsmodell på seminarplassen* bestående av personer fra Trondheim kommune og representanter fra lokalsamfunnet gjennom lag og organisasjoner i Klæbu. Styringsgruppa har vært rådgivende organ for en opprettet konsulentstilling. Gruppa har hatt månedlige møter for å bistå og planlegge konsulentens arbeid. Gruppa har bestått av:

Ivar Skei, leder og styremedlem i Seminarplassens venner
Møyfrid Hallset, ledet arbeidet med forprosjektet, styreleder i Seminarplassens venner
Per Ivar Moe, leder i Klæbu nærmiljøråd
Alf Steinar Tømmervoll etterfulgt av Lars Roan, ledere for Historielaget
Torill Sjøbakk, leder for kulturrådet i Klæbu
Kåre Haugen, styremedlem i Klæbu pensjonistforening
Kjersti Utne, rådgiver i rådmannens fagstab for kultur, har fungert som gruppas sekretær og
Anne Bårdsgård, representant for kunstnerne på Seminarplassen, som har hatt konsulentstillingen. I kontrakten heter det:

Konsulentens oppgave har vært: «.. å drive et aktivt utviklingsarbeid i prosjektet og knytte sammen de aktivitetene som naturlig hører til nærmiljøanlegget. Oppdraget innebærer:

- *Planlegge og delta på møter med prosjektgruppa*
- *Sørge for fremdrift i prosjektet*

Konsulenten har arbeidet på timebasis, inntil 50% stilling i perioden. Konsulenten har opprettet og samarbeidet med forskjellige arbeidsgrupper underveis og hatt et utstrakt samarbeid med Seminarplassens venner.»

4 VISJON

Å kjenne historia om Klæbuseminaret og de visjonene som lå til grunn for etablering av stedet, er en sterk motivasjon for arbeidet med hva stedet igjen kan bli.

Innspill fra politikere, og engasjerte innbyggere i Klæbu:

«Anlegget skal brukes til kulturformål gjennom samskaping og innbyggerinvolvering. Det som foregår her handler om: historia, bygningene og seminartanken. Det skal være kultur for gjensidig læring, livet som var, er og blir, med jorda, dyrking, sang, musikk, dans, leik og kunst.»

«Seminarplassen bidrar på en unik måte til å løfte frem velferdsstatens- og Trondheim bys historie»

«Satsingen på kommunens to bygg på området til Klæbu seminar skal ha som ambisjon å løfte anlegget frem som nasjonalt kulturminne.»

5 PLANER OG MÅL

5.1 HOVEDBYGNINGEN

Arbeidet med de fysiske planene har gått hånd i hånd med planene for hva bygningene skal romme. Målet har vært:

- Å sette bygningen i stand og å tilrettelegge så godt som mulig for så mange som mulig, slik at det kan være i bruk både på dagtid og kveldstid.
- At bygningen enklest mulig skal kunne brukes til alt fra lavterskel breddekulturtilbud til tilrettelagte seminar.
- Å etablere historiske rom i Hovedbyggets 1. etasje: Historien til Seminarplassen skal dokumenteres der.

Arbeidet med tilpassing av hovedbygningens 1. etasje og fysiske planer for framtidig bruk har foregått gjennom felles møter og seminar og etter innspill fra lokale aktører som kjenner bygningene godt: Historielaget og Seminarplassens venner og kunstnerne på Seminarplassen. De lokale aktørene har arbeidet tett med arkitekter i Trondheim kommune: Byarkitekt, Trondheim eiendom og Bergersen arkitekter. Vi har i samråd avgjort hva som skulle prioriteres av tiltak ved oppussinga.

I prosjektperioden har det vært en betydelig prisvekst. I tillegg har det vist seg at omtrent alle faste installasjoner i Hovedbygningen måtte fornyes, noe som har vært svært kostnadsdrivende og som har ført til mange endringer underveis. Bygningen har hatt omfattende behov for restaurering som nå har blitt gjennomført utvendig. Huset har fått nytt skifertak, kledninga har blitt reparert, vinduer har blitt restaurert og huset har blitt fargesatt og malt opp med linoljemaling. Hovedbygningen har 3 innganger, hvor den ene på siden av bygget vil bli gjort til en universelt utformet hovedinngang. Husets grunnplan er på ca. 200 kvm. 1. og 2. etasje er inndelt i 4 omtrent like rom, som kan lukkes og åpnes avhengig av bruk, størrelse på arrangement etc.

5.1.1 KLÆBUSEMINARET

Det historiske Klæbu seminar har en helt unik nasjonal historie. Det er sagt om stedet at det i flere tiår var det pedagogiske sentrum i Norge. Klæbu seminar var opptatt av å så frø som kunne spire til gode planter rundt om i bygd og by.

Vi foreslår nå en videreføring som vi kaller *Klæbuseminaret*. Her ønsker vi å føre arven videre som en frøspreader, en arena som formidler, med tid til drøfting og utvikler ny tenking.

Klæbuseminaret skal ha som varemerke å sette nye idéer og ny og gammel kunnskap på dagsordenen og bidra til å utvikle framtidsretta tenking innenfor et bredt spekter av tema.

Vi tror dette passer godt inn i et behov samfunnet har for mer utviklingsorienterte seminarer basert på læring gjennom praksis og refleksjon; en plass for de mindre grupper der deltakerne lærer av hverandre og utvikler ny innsikt og ny kunnskap.

5.1.2 KUNST I HOVEDBYGNINGEN

I mer enn 25 år har Hovedbygningen vært et atelierbygg og arbeidsplass for billedkunstnere og kunsthåndverkere. Like lenge har kunstnerne arrangert kulturukeutstilling. Dette har vært et samarbeid med Den kulturelle skolesekken (DKS) siden 1999 om visning og kunstformidling for Klæbus skoleklasser.

Nå blir 1. etasje restaurert for å brukes til seminarareal, men rommene vil som før også kunne brukes til utstillingsareal, for eksempel for å videreføre tradisjonen med kunstutstilling under kulturuka, en gang i året. Trøndelag senter for samtidskunst er forespurt om, og positive til samarbeid om å videreføre denne tradisjonen.

Grete Britt Fredriksen: Skisse til interiør med dokumentasjon av Seminarplassens historie

5.1.3 HISTORISK UTSTILLING

Forprosjektet konkluderte med at historia knyttet til Seminarplassen skal synliggjøres i den daglige bruken av bygningen. Det har derfor blitt prioritert å fullføre arbeidet med å skape en permanent dokumentasjon av historia i lokalene.

Seminarplassens venner har arbeidet med innholdsproduksjon og finansiering for å integrere stedets historie i utformingen av interiøret i Hovedbyggets 1. etasje, dermed blir kunnskapsformidling forsterket som stedets identitet, og historia vil bli tilgjengelig for besøkende og nye generasjoner. Ved å restaurere Hovedbygningen på Seminarplassen på en måte som ivaretar og synliggjør stedets historie, vil dette bidra til at stedet blir et enda mer levende og godt brukt kulturminne.

5.2 GAMLE FESTSAL

Prosjektplanlegging av Gamle festsal har foregått i samme fora som for hovedbygningen: arkitekter i Trondheim kommune, Seminarplassens venner og kunstnerne på Seminarplassen. I tillegg har Klæbu pensjonistforening, som i mange år har vedlikeholdt og investert i Gamle festsal, bidratt med kunnskap, deltatt på seminar, dugnader og planlegging.

Av hensyn til framdrift i prosjektet ble det i 2022 besluttet at hovedvekten av bevilget sum ble brukt på Hovedbygget. Arbeidet med Gamle festsal har dermed kommet et stykke på prosjektplanlegging, men er ikke videreført ut over det. Det er heller ikke avsatt midler til rehabilitering av Gamle festsal i Trondheim kommunes planer for neste fireårsperiode.

5.2.1 EN LEVENDE BYGNING MED NYDELIGE HEMMELIGHETER

Gamle festsal er et rendyrket fest- og arrangementshus for innbyggerne i Klæbu og Trondheim. Hovedetasjen i Gamle festsal er det lokalet som i dag er mest i bruk, til korøving, dans og til utleie. Lokalene egner seg til forsamlinger opp til 100 personer. Bygget rommer foruten sal med scene, kjøkken, wc og garderobe i 1. etasje, også en peisestue, kjøkken, garderobe, wc og vaskerom i sokkeletasjen, og lager, kinofremviserrom og en original liten vaktmesterleilighet i 2. etasje. Ved å restaurere Gamle festsal vil man igjen kunne tilby utleie i alle deler av bygget. Bygget trenger restaurering av tak og drenering rundt bygget. Vinduene og bygningen er dårlig isolert. Gamle festsal trenger nytt kjøkken.

Peisestua med fasiliteter i sokkeletasjen, vil etter lett restaurering igjen kunne leies ut. Ved å oppgradere området utenfor med utemøbler og fast dekke vil man kunne benytte en avskjermet vakker uteplass. For større arrangement som bryllup, sommerfester, 17.-mai og lignende, vil denne muligheten utgjøre et stort pluss.

Om vaktmesterleiligheten på loftet over nordlige inngang isoleres, er det lite som skal til for praktisk å tilrettelegge for kunstnerleilighet/Artist Residence. En mulighet for korttidsleie, som vil kunne gi leieinntekter og en helt annen tiltrekningskraft til prosjektrom og atelier i Hovedbygget.

5.3 UTEOMRÅDET

Uteområdet er sammensatt og mange enheter og fagavdelinger i Trondheim kommune har ansvar for relativt små tilgrensende områder. Det er begynt en idédugnad for videre utvikling av uteområdet. Målet er å gjenskape et historisk anlegg, som er bærekraftig og som imøtekommer stedets fremtidige bruk. Det er gjort en omfattende innsamling av historisk billedmateriale for å underbygge arbeidet.

Planlegginga har vært et samarbeid mellom Trondheim kommune v/ byarkitekt, avdelingsleder for byrom og grønstruktur, Kommunalteknikk, og, Arbeidsleder Grønt ytre i Trondheim Bydrift og Seminarplassens venner. I arbeidet har vi også konsultert ledelsen ved flere barnehager i Klæbu, Klæbu hagelag, Medalhus andelslandbruk og Shübeler's hager.

Det er ikke avsatt midler til rehabilitering av uteområdet i Trondheim kommunes planer for neste fireårsperiode.

5.3.1 TORGET

Torget har nå blitt etablert som en viktig felles festplass i lokalmiljøet. Det brukes nå fast 17. mai, under avslutning av *Sommereventyret/sommerskole* i regi av Klæbu I.L. og under *Markedsdagen i Kulturuka*. Ved å fortsette å bruke plassen vil planer for det historiske anlegget holdes levende.

5.3.2 PARKEN

Det er planlagt å tilbakeføre uteområdet til et historisk anlegg. Det har blitt gjennomført noen mindre pilotprosjekt og dugnader i parken i regi av Seminarplassens venner.

Foto: Dronetjenesten, Trondheim eiendom

5.3.3 KLÆBU SEMINARS DYRKAJORD

I forprosjektet ble det gitt følgende føringer for tilgrensende områder på Hallsetplatået:

«UTVIKLING AV AREALER UTENFOR KJERNEOMRÅDET

Utvikling av arealer som ligger utenfor det regulerte området for bevaring, vil i vesentlig grad kunne påvirke innholdet og utviklingen av Seminarplassen. Det er derfor viktig at kommunen tar et bredere samfunnsperspektiv på utviklingen og ikke forserer arbeidet med nærliggende reguleringsplaner eller utbyggingstiltak. Det er vurdert som viktig at det blir gitt tid og rom for å gjøre konkrete samfunnsmessige vurderinger av tiltakene sett i relasjon til bydelsutviklingen og de kulturminneverdiene Seminarplassen representerer. Utviklingen innenfor området kan bidra positivt til en utvikling av området rundt og være et helt avgjørende nærmiljøtiltak for folk som bor og lever i Klæbu. Også i et besøksperspektiv kan Seminarplassen og omgivelsene kunne bidra til å styrke Klæbu som en bydel med kvaliteter, som personer utenfra kommer for å oppleve.»

Fra gammelt av besto Klæbu seminar av omtrent hele området på Hallsetplatået. I sør, på Storhagen, var det jordbruksland hvor seminaret dyrket egen mat og hadde undervisning i hagebruk. Storhagen som i 2020 etter riving og rassikring igjen sto som åpent landskap, er tatt med i planene om å vitalisere området rundt Seminarplassen. Lokalbefolkninga og naboer på Seminarplassen har lenge foreslått at området burde bli tilbakeført til dyrkingsareal/koloni-/parsellhageområde. Ideene ble spilt inn i forprosjektet og ble fra 2020 drøftet med leder for Klemetsaune kolonihage Arne Tveit. Planmyndigheter i tidligere Klæbu kommune, ble spurt direkte om mulighetene, som pekte på at det var satt av store private områder til boligbygging i Klæbu og at det dermed kunne spilles inn et ønske om å omregulere området til *Landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder* (LNFR). Bærekraftsansvarlig i Trondheim kommune Kristian Mjøen, har pekt på muligheter av å praktisere mottoet fra jord til bord og muligheten av å bruke Seminarplassen til et bærekraftssenter for å løfte fram kortreist mat og fokus på egendyrking og fellesskap rundt dette temaet. Vi har derfor arbeidet med å skaffe grunnlag for å realisere dyrkingsarealet som en motor for bruk av Seminarplassen. Vi har foreslått å bruke det tomme 2 etasjes betonghuset i Skarpsnovegen 23 som kolonihytte. Bygget kan restaureres til hybelhus, og bidra til en overnattingsmulighet hvor man kan booke seg inn. På sommeren kan det brukes til parsellhagedyrking og gjennom vinterhalvåret til overnatting for seminar og eventuelt også artist residence.

På bakgrunn av positiv respons fra ulike miljø ble det gjennom styringsgruppa og Seminarplassens venner i samarbeid med Nærmiljørådet utarbeidet et høringsinnspill til Kommuneplanens arealdel for 2024-2034 om å omregulere Hallsetplatået sør for Seminarplassen omgjort til LNFR, til bruk som parsellhageområde. Innspill ble sendt både i 2021 og i 2023.

Samtidig viste det seg at Trondheim kommune, avdeling for Helse og oppvekst prosjekterte et nytt bo- og aktivitetssenter på Storhagenområdet, «*Prosjektet Skarpsno*». Hovedfokus har siden 2023 derfor vært rettet mot Torget og Parken som ligger nærmest Seminarplassen. Kontakt er etablert med prosjektledelse for «*Prosjektet Skarpsno*» og utgangspunkt for en videre dialog og framtidig naboskap er etablert.

6 FORSLAG TIL UMLEIEPRAKSIS:

Det foreslås en kombinasjon av flere ordninger for stedet:

- Book in/Bookingbasen
- Trondheim kommunes atelierordning
- Organisering innom de forskjellige lag og foreningers faste dager
- Koordinering av daglig leder

6.1.1 HOVEDBYGNINGENS ATELIERER, 2 STK, I 2. etg.

Atelierer foreslås administrert via Tildelingsutvalget for Trondheim kommunes atelierordning, som i dag tildeler atelierer ved Lademoen Kunstnerverksteder og Gregus Kunstnerverksteder. Generelle tildelingskriterier i retningslinjene:

«Atelier skal tildeles profesjonelle kunstnere (billedkunstnere og kunsthåndverkere) som ønsker å ha sitt virke i Trondheim. Søkere må tilfredsstillende kravene til opptak i kunstnerorganisasjonene. Kunstproduksjon og annen relevant kunstfaglig aktivitet skal være søkerens hovedbeskjeftigelse. Dette vil som hovedregel tilsi at man er yrkesaktiv som kunstner tilsvarende minimum 50 % stilling. Søkere må kunne dokumentere høyt kunstnerisk nivå. Aktivitet presenteres ved billedokumentasjon og CV som viser deltakelse på utstillinger og i prosjekter, utsmykkings- og konsulentoppdrag, samt stipendtildelinger og andre utmerkelser. Ved tildeling av atelier skal det legges vekt på kunstnerisk kvalitet og kunstfaglig aktivitet, samt utvist engasjement på kunstfeltet. Det skal til enhver tid søkes å oppnå en god balanse og et mangfold mellom leietakere i det enkelte atelierfelleskap. Tildelingsutvalget gjør en skjønnsmessig vurdering av dette.»

De mer spesielle kriteriene som allerede eksisterer for tildeling ved Tempe atelier ved Tempe helse og velferdssenter, tas i tillegg inn og tilpasses Seminarplassen. På Seminarplassen kan det for eksempel hete:

- Kunstnere som arbeider med prosjekter som egner seg godt for samarbeid, eller som arbeider med stedsspesifikke prosjekter egner seg godt for Seminarplassen.
- Kunstnere som arbeider med relasjonelle kunstprosjekter som knytter seg til historie, lokasjon og nærhet til natur og kulturlandskap, eller formidling av disse skal prioriteres
- Tildelingsutvalget kan prioritere unge nyetablerte kunstnere
- Kunstnere som allerede har leieavtale i et atelier i den kommunale atelierordningen har ikke fortrinnsrett ved tildeling av andre ledige lokaler i samme, eller andre atelierfelleskap.»

6.1.2 UTSTILLINGSPRAKSIS I SALENE I 1. ETG. OG I PROSJEKTROM

På samme måte som atelierordningen ivaretas kunstfaglig i Trondheim kommune, opprettes også et kunstfaglig råd for tildeling av utstillingsplass i hovedbygningens saler i 1.etg. og for ev bruk av uteområdet. En til to medlemmer fra Kunstnerne på Seminarplassen og eller Seminarplassens venner bør inngå i tildelingsrådet.

6.1.3 UMLEIEAVTALER GAMLE FESTSAL OG PEISESTUA

Gamle Festsal er innarbeidet som forsamlingslokale for Klæbu sentrum. Utleiereglene slik de lyder i dag legges til grunn for videre bruk, og Peisestua innlemmes i utleieordninga når den igjen blir satt i stand.

6.1.4 UTEAREALET

Det må utarbeides retningslinjer og avtaler for bruk og utleie av utearealet i forkant av at stedets fasiliteter formidles som areal for tilstelninger, konserter etc.